A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2015. november 11.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — A bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítése — A »bíróságon kívüli irat« fogalma — Magánokirat — Határokon átnyúló vonatkozás — A belső piac működése”

A C-223/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 7. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2014. május 7-én érkezett, 2014. április 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Tecom Mican SL**

és

José Arias Domínguez által kezdeményezett eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva (előadó), F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits és M. Berger bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. március 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Tecom Mican SL képviseletében T. Rosales Hernández abogado,

– a spanyol kormány képviseletében A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. és Koós G., meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, A. Fonseca Santos és R. Chambel Margarido, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– az Európai Bizottság képviseletében F. Castillo de la Torre és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. június 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 324., 79. o.) 16. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canariához (las palmas de gran canariai 7. sz. elsőfokú bíróság) benyújtott kereset alapján indult eljárás keretében terjesztették elő, amely keresetet egy kereskedelmi ügynök, a Tecom Mican SL (a továbbiakban: Tecom) nyújtott be e bíróság hivatalvezetőjének azon határozatával szemben, amelyben eljáráson kívül megtagadta egy felszólításnak a MAN Diesel & Turbo SE (a továbbiakban: MAN Diesel) részére történő kézbesítését.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 A polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldi kézbesítéséről szóló, 1965. november 15-i hágai egyezmény (Magyarországon kihirdette: 2005. évi XXXVI. törvény; a továbbiakban: 1965. évi hágai egyezmény) 17. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Azon bíróságon kívüli iratok, amelyek a Szerződő Államok hatóságaitól és igazságügyi tisztviselőitől származnak, valamely másik Szerződő Államban történő kézbesítés céljából a jelen Egyezményben meghatározott módon és feltételekkel kerülhetnek továbbításra.”

4 Az 1965. évi hágai egyezmény működéséről szóló gyakorlati kézikönyv (a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia Állandó Irodája, *Manuel pratique sur le fonctionnement de la Convention Notification de La Haye*, 3. kiadás, Bruylant, Brüsszel, 2006), kimondja többek között, hogy „a bíróságon kívüli iratok abban különböznek a bírósági iratoktól, hogy nem kapcsolódnak közvetlenül valamely eljáráshoz, a tisztán magánjellegű okiratok pedig abban, hogy »hatóság vagy igazságügyi tisztviselő« közreműködését igénylik”.

Az uniós jog

5 Az 1997. május 26-i jogi aktussal a Tanács elfogadta az EU-Szerződés K.3 cikke (az EU-Szerződés K.1–K.9. cikke helyébe az EU 29–42. cikk lépett) alapján az Európai Unió tagállamaiban a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló egyezményt (HL C 261., 1. o.; a továbbiakban: 1997. évi egyezmény).

6 Ez az egyezmény nem definiálja a bíróságon kívüli irat fogalmát. Azonban az EU-Szerződés K.3 cikke alapján az Európai Unió tagállamaiban a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló egyezményre vonatkozó magyarázó jelentés (HL 1997. C 261., 26. o.) az egyezmény 1. cikkéhez fűzött magyarázatban a következőket fejti ki:

„[...] Lehetetlennek tűnik a bíróságon kívüli iratok fogalmának pontos meghatározása. Úgy tekinthetjük, hogy igazságügyi tisztviselők által készített olyan okiratokról van szó, mint például a közjegyzői okirat vagy a végrehajtói okirat, illetve a tagállam hivatalos hatósága által kiállított okiratról, vagy pedig olyan okiratokról, amelyek jellege és jelentősége indokolja azok hivatalos eljárás szerinti továbbítását és a címzettek tudomására hozását.”

7 Ezt az egyezményt a tagállamok nem ratifikálták.

8 Ennek szövegéből merítve a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 227. o.) a 16. cikkében a következőket írta elő:

„Bíróságon kívüli iratokat más tagállamban történő kézbesítés céljából e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet továbbítani.”

9 A rendelet 17. cikkének b) pontja gyűjtemény összeállítását írta elő az e rendelet hatálya alatt kézbesíthető iratokról.

10 Ez a gyűjtemény képezte a 2007. július 16-i 2007/500/EK bizottsági határozattal (HL L 185., 24. o.) módosított, a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1348/2000/EK tanácsi rendelet alapján az átvevő intézmények kézikönyvének és a kézbesíthető iratok gyűjteményének elfogadásáról szóló, 2001. szeptember 25-i 2001/781/EK bizottsági határozat (HL L 298., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 3. kötet, 3. o.) II. mellékletét. E melléklet magában foglalta a tagállamok által az 1348/2000 rendelet 17. cikke b) pontjának megfelelően közölt információkat. Spanyolországot illetően többek között azt is feltüntette, hogy „[a] használható peren kívüli dokumentumoknak megfelelően, ezek a nem jogi dokumentumok, amelyeket a közhivatalok a spanyol jogban használnak [helyesen: a bíróságon kívüli, kézbesíthető okiratok olyan nem bírósági okiratok, amelyek a spanyol jog értelmében a kézbesítésre hatáskörrel rendelkező valamely hatóságtól származnak]”.

11 Az 1348/2000 rendeletet az 1393/2007 rendelet hatályon kívül helyezte és annak helyébe lépett.

12 Az 1393/2007 rendelet (2) és (6) preambulumbekezdése értelmében:

„(2) A belső piac megfelelő működése szükségessé teszi a bírósági és bíróságon kívüli iratok továbbításának javítását és meggyorsítását a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a tagállamok közötti kézbesítés során.

[...]

(6) A polgári peres eljárások hatékonysága és gyorsasága megköveteli, hogy a bírósági és bíróságon kívüli iratokat közvetlenül és gyors módon továbbítsák a tagállamok által kijelölt helyi szervek között. [...]”

13 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Minden tagállam kijelöli azokat a hivatalos személyeket, hatóságokat vagy más személyeket – a továbbiakban: áttevő intézmények –, amelyek hatáskörrel rendelkeznek más tagállamba kézbesítendő bírósági és bíróságon kívüli iratok továbbítására.”

14 Az említett rendelet 23. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Spanyol Királyság közölte a Bizottsággal, hogy „áttevő intézménynek” a nemzeti bíróságok hivatalvezetőjét (Secretario Judicial, a továbbiakban: hivatalvezető) jelölte ki.

15 Az 1393/2007 rendelet 12–15. cikke meghatározza a „[b]írósági iratok egyéb továbbítási és kézbesítési módjai[t]”.

16 E rendelet 16. cikke a következőképpen szól:

„Bíróságon kívüli iratokat más tagállamban történő kézbesítés céljából e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet továbbítani.”

A spanyol jog

17 Az ügynöki szerződésről szóló, 1992. május 27-i 12/1992 törvény (Ley 12/1992, sobre contrato de agencia, BOE, 1992. május 29.; a továbbiakban: 12/1992. sz. törvény) ültette át a spanyol jogba a tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi irányelvet (HL L 382., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 177. o.).

18 A 12/1992. sz. törvény 15. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A kereskedelmi ügynök jogosult követelni a megbízótól a számlakönyvkivonat bemutatását a Kereskedelmi Törvénykönyv szerint neki járó jutalék összegének ellenőrzéséhez. Ugyanígy a kereskedelmi ügynök jogosult követelni, hogy a megbízó lássa el őt a rendelkezésére álló mindazon információval, amelyekre a neki járó jutalék összegének ellenőrzéséhez szüksége van.”

19 Az említett törvénynek „Vevők után járó kártalanítás” című 28. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A határozott vagy határozatlan időre kötött ügynöki szerződés megszűnésével az a kereskedelmi ügynök, aki a megbízónak új vevőket szerzett, vagy a már meglévő vevőkkel az üzlet nagyságrendjét jelentős mértékben növelte, kártalanításra jogosult, amennyiben a megbízó az e vevőkkel folytatott üzletből továbbra is jelentős haszonra tesz szert, és amennyiben a kártalanítás kifizetése méltányos, különös tekintettel a kereskedelmi korlátozó záradékra, az eset összes körülményeire és arra a jutalékra, amelytől a kereskedelmi ügynök elesik.

[...]”

20 A 12/1992. sz. törvény 31. cikke szerint:

„A vevők után járó kártalanítás, vagy a bekövetkezett károk megtérítése iránti igény a szerződés megszűnésétől számított egy év elteltével elévül.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21 A MAN Diesel, német jog szerint bejegyzett társaság és a Tecom, spanyol jog szerint bejegyzett társaság 2009 novemberében kereskedelmi ügynöki szerződést kötött.

22 2012. március 8-án a MAN Diesel ezt a szerződést 2012. december 31-i hatállyal egyoldalúan felmondta.

23 E felmondást követően a Tecom 2013. november 19-én azt kérte a Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 7. sz. elsőfokú bíróság) hivatalvezetőjétől, hogy a 12/1992. sz. törvénynek megfelelően a hatáskörrel rendelkező német hatóság útján kézbesítsen a MAN Dieselnek egy felszólító levelet, amelyben a Tecom szerint az ügyfelek után neki járó kártalanítást, valamint az esedékes, de meg nem fizetett jutalékok címén felszámított összegek kifizetését, illetve másodlagosan a számviteli információk közlését követeli. Ez a levél egyébiránt utalt arra, hogy ugyanezen felszólítást már megküldték a MAN Diesel részére, egy spanyol közjegyző által kibocsátott felszólítás formájában is, hogy annak közjegyzői közokirati bizonyító ereje legyen.

24 A hivatalvezető 2013. december 11-én megtagadta a Tecom e kérelmének teljesítését, mivel úgy ítélte meg, hogy nincs folyamatban olyan bírósági eljárás, amelynek keretében szükség lenne a kérelmezett jogsegélyi aktus kibocsátására.

25 A következő napon a Tecom határozat visszavonása iránti kérelmet terjesztett elő, és azt állította, hogy a Roda Golf & Beach Resort ítélet (C-14/08, EU:C:2009:395) értelmében az 1393/2007 rendelet 16. cikke nem követeli meg a bíróságon kívüli olyan iratok kézbesítéséhez, mint amelyről az alapügyben szó van, hogy bírósági eljárás legyen folyamatban.

26 Mindenesetre 2013. december 13-án a Tecom egy spanyol közjegyző útján kézbesített a MAN Diesel részére egy újabb, az esedékes, de meg nem fizetett jutalékok, valamint a vevők után járó kártalanítás kifizetésére felszólító levelet, a 12/1992. sz. törvény 31. cikkében e kártalanítási igény érvényesítésére vonatkozóan megállapított, a szerződés felmondásától számított egyéves elévülési idő betartása végett.

27 A 2013. december 20-án hozott végzéssel a hivatalvezető elutasította a határozat visszavonása iránti kérelmet, és helybenhagyta a megtámadott elutasító határozatot, mivel úgy ítélte meg, hogy nem lehet úgy tekinteni, hogy bármely magánokirat olyan „bíróságon kívüli iratnak” minősül, amely tárgya lehet a 1393/2007 rendelet 16. cikke értelmében vett „kézbesítésnek”. Különösen azt emelte ki, hogy csak azok a bíróságon kívüli iratok tartoznak e rendelet hatálya alá, amelyek jellegük és alaki jellemzőik alapján fejtik ki az adott joghatásokat.

28 2014. január 2-i beadványával a Tecom felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő e határozattal szemben, arra hivatkozva, hogy egy tisztán magánjellegű okirat is minősíthető olyan „bíróságon kívüli iratnak”, amely az 1393/2007 rendelet 16. cikke értelmében kézbesíthető.

29 Az e kereset alapján eljáró Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 7. sz. elsőfokú bíróság) emlékeztetett arra, hogy kétségkívül a Roda Golf & Beach Resort ítélet (C-14/08, EU:C:2009:395) szerint az említett 16. cikk értelmében vett „bíróságon kívüli irat” fogalma az uniós jog önálló fogalma, és hogy az e cikkben, illetve a 1393/2007 rendeletben meghatározott igazságügyi együttműködésre „mind bírósági eljáráson belül, mind azon kívül sor kerülhet”. Azonban azt is kifejtette, hogy nem áll rendelkezésére semmiféle olyan értelmezési szempont, amely lehetővé tenné annak meghatározását, hogy „bíróságon kívüli iratnak” minősül-e az olyan irat, amelyet nem hatóság vagy igazságügyi tisztviselő adott ki vagy szerkesztett meg.

30 Ilyen körülmények között a Juzgado de Primera Instancia nº 7 de las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 7. sz. elsőfokú bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) [Az 1393/2007 rendelet] 16. cikke értelmében vett »bíróságon kívüli iratnak« tekinthető-e valamely tisztán magánjellegű okirat, függetlenül attól, hogy azt nem bíróságon kívüli hatóság vagy igazságügyi tisztviselő állította ki?

2) Amennyiben igen, bármely magánokirat bíróságon kívüli iratnak tekinthető-e, vagy rendelkeznie kell bizonyos konkrét jellemzőkkel?

3) Abban az esetben, ha a magánokirat megfelel ezen jellemzőknek, kérelmezheti-e valamely uniós polgár [az 1393/2007 rendelet] 16. cikkében foglalt eljárás szerinti kézbesítést, ha egy másik, bíróságon kívüli hatóság – például közjegyző – útján már intézkedett a kézbesítési iránt?

4) Végezetül, figyelembe kell-e venni az 1393/2007 rendelet 16. cikke szempontjából, hogy a szóban forgó együttműködésnek határon átnyúló vonatkozása van, és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges? Mikor kell úgy tekinteni, hogy az együttműködésnek »határon átnyúló vonatkozása van, és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges«?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

31 A kérdést előterjesztő bíróság az együttesen vizsgálandó első és második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1393/2007 rendelet 16. cikkét úgy kell-e értelmezni – és ha igen, milyen feltételek mellett –, hogy az e cikkben meghatározott „bíróságon kívüli irat" fogalma magában foglalja az olyan magánokiratot, amelyet nem hatóság vagy bíróságon kívüli igazságügyi tisztviselő állított ki vagy hitelesített.

32 Ahhoz, hogy e kérdésekre hasznos választ lehessen adni, először is emlékeztetni kell arra, hogy az 1393/2007 rendelet által hatályon kívül helyezett és felváltott 1348/2000 rendelet 16. cikkében foglalt „bíróságon kívüli irat" fogalmát illetően a Bíróság már megállapította, hogy e fogalom önálló uniós jogi fogalomnak tekintendő (Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 49. és 50. pont). Márpedig, amint azt a főtanácsnok is kiemelte az indítványának 46. pontjában, semmi nem szól az ellen, hogy az 1393/2007 rendelet 16. cikkében meghatározott „bíróságon kívüli irat" azonos fogalmát azonos módon lehessen értelmezni.

33 E tekintetben azt is meg kell jegyezni, hogy amint azt a Bíróság már megállapította, a bíróságon kívüli irat fogalma tágan értelmezendő, és nem korlátozható kizárólag valamely bírósági eljáráson belül keletkezett iratokra, hanem magában foglalhatja a közjegyzők által készített dokumentumokat is (lásd ebben az értelemben: Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 56–59. pont).

34 Ez a megállapítás azonban önmagában nem elegendő annak eldöntéséhez, hogy egy ilyen fogalom csakis valamely hatóság vagy igazságügyi tisztviselő által bírósági eljáráson kívül kiállított vagy hitelesített iratokat ölel-e fel, vagy kiterjed a magánokiratokra is.

35 Márpedig, mivel az 1393/2007 rendelet 16. cikkének szövege maga nem nyújt erre vonatkozóan támpontot az említett fogalom terjedelmének meghatározására, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint figyelembe kell venni az említett 16. cikk szövegösszefüggését és az e rendelet által követett célokat, illetve adott esetben e rendelet keletkezését (lásd: Drukarnia Multipress ítélet, C-357/13, EU:C:2015:253, 22. pont; Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet, C-461/13, EU:C:2015:433, 30. pont).

36 Ami először is a szövegösszefüggést illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az EK 61. cikk c) pontja alapján elfogadott 1393/2007 rendelet, amint azt az (1) preambulumbekezdése ismerteti, polgári és kereskedelmi ügyekben létrehozza a bírósági és bíróságon kívüli iratok közösségen belüli kézbesítésének mechanizmusát, fokozatosan megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget.

37 Ebből a szempontból meg kell jegyezni továbbá, hogy e rendelet célja a (2) preambulumbekezdése szerint a bírósági és bíróságon kívüli iratok továbbításának javítása és meggyorsítása a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a tagállamok közötti kézbesítés során a belső piac megfelelő működésének erősítése végett (lásd ebben az értelemben: Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 29. és 34. pont; Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 54. pont).

38 Mivel azonban a bíróságon kívüli irat fogalmának terjedelmét illetően e pontosításokban nem található semmiféle meghatározó iránymutatás, más hasznos tényezőket kell keresni mind a 1393/2007 rendelet jogalkotási előzményeiben, mind pedig konkrétan a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés fejlődésének kontextusában, amelybe e rendelet illeszkedik (lásd ebben az értelemben: Weiss und Partner ítélet, C-14/07, EU:C:2008:264, 50. pont).

39 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Tanács még az 1348/2000 rendelet hatálybalépése előtt, az 1997. május 26-i jogi aktussal elfogadta az 1997. évi egyezményt.

40 Ez az egyezmény nem definiálta a bíróságon kívüli irat fogalmát. Azonban az egyezményre vonatkozó, a jelen ítélet 6. pontjában említett magyarázó jelentés az 1. cikkhez fűzött magyarázatban kifejtette, hogy ez a fogalom magában foglalhatja nem csupán az igazságügyi tisztviselők által készített okiratokat – mint például a közjegyzői okirat vagy a végrehajtói okirat –, illetve a tagállam hivatalos hatósága által kiállított okiratokat, hanem a magánokiratokat is, „amelyek jellege és jelentősége indokolja azok hivatalos eljárás szerinti továbbítását és a címzettek tudomására hozását”.

41 Bár az említett egyezményt a tagállamok nem ratifikálták, mégis az 1348/2000 rendelet kidolgozásakor kiindulópontként szolgált, amely rendelet elfogadása pontosan az egyezmény megkötése során elért eredmények folytonosságának biztosítását célozta.

42 Kétségkívül az 1348/2000 rendelet sem definiálta pontosan és egységesen a bíróságon kívüli irat fogalmát, és a 17. cikkének b) pontja értelmében a Bizottságra hagyja azt a feladatot, hogy a tagállamokkal egyetértésben felállítson a kézbesíthető iratokat tartalmazó olyan gyűjteményt, amelyben a tagállamok által közölt információk csupán iránymutató jellegűek (lásd: Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 46. és 47. pont).

43 E gyűjtemény tartalma ugyanakkor azt mutatja, hogy a tagállamok, a Bizottság felügyelete mellett, konkrét módon meghatározták azokat az iratokat, amelyek véleményük szerint az említett rendelet alkalmazásával kézbesíthetők (lásd: Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 47. pont), hiszen a bíróságon kívüli iratok kategóriájába, amint azt a főtanácsnok az indítványának 36. pontjában kiemeli, nem csupán a hatóságok vagy az igazságügyi tisztviselők által készített iratokat foglalták bele, hanem az adott jogrendben sajátos jelentőséggel bíró magánokiratokat is.

44 A fenti megfontolások összességéből arra lehet következtetni, hogy a jelen ítélet 33. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő iránymutatásnak megfelelően, és amint azt a főtanácsnok az indítványának 60. pontjában kiemelte, az 1393/2007 rendelet 16. cikke értelmében vett „bíróságon kívüli irat” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja mind a hatóságok vagy igazságügyi tisztviselők által készített vagy hitelesített iratokat, mind pedig az olyan magánokiratokat, amelyeknek a külföldi lakóhelyű vagy székhelyű címzett részére hivatalos eljárás szerint történő továbbítása a polgári jog vagy a kereskedelmi jog körébe tartozó valamely jogosultság vagy igény érvényesítéséhez, bizonyításához vagy védelméhez szükséges.

45 Az ilyen iratoknak az 1393/2007 rendeletben létrehozott kézbesítési mechanizmus útján, határokon túlra történő továbbítása is hozzájárul a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott együttműködés terén a belső piac megfelelő működésének megerősítéséhez, és közreműködik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségnek az Európai Unióban történő fokozatos megteremtésében.

46 A fentiekre tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1393/2007 rendelet 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e cikk szerinti „bíróságon kívüli irat” fogalma nem csupán a hatóságok vagy igazságügyi tisztviselők által készített vagy hitelesített iratokat foglalja magában, hanem az olyan magánokiratokat is, amelyeknek a külföldi lakóhelyű vagy székhelyű címzett részére hivatalos eljárás szerint történő továbbítása a polgári jog vagy a kereskedelmi jog körébe tartozó valamely jogosultság vagy igény érvényesítéséhez, bizonyításához vagy védelméhez szükséges.

A harmadik kérdésről

47 A harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell-e értelmezni, hogy valamely bíróságon kívüli irat akkor is kézbesíthető az e rendeletben meghatározott módon, ha ezen irat kézbesítésére már más továbbítási úton sor került.

48 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy sem az iratokból, sem pedig a felek által a tárgyaláson szolgáltatott pontosításokból nem derül ki egyértelműen, hogy az ebben a kérdésben említett első kézbesítés az 1393/2007 rendeletben meg nem határozott módon, vagy pedig az e rendeletben meghatározott más továbbítási módok egyike szerint történt-e.

49 E körülmények között ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, elsősorban meg kell vizsgálni azt az esetet, amikor valamely kérelmező az első kézbesítést az 1393/2007 rendeletben meg nem határozott módon foganatosította.

50 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy e rendelet 1. cikke (1) bekezdésének megszövegezése szerint e rendelet annyiban alkalmazandó polgári és kereskedelmi ügyekben, „amennyiben […] bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából” (Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 20. pont).

51 Ebben az összefüggésben, amint azt a Bíróság már megállapította, az említett rendelet a bírósági iratok tagállamok közötti kézbesítésének csupán két esetét vonja ki a hatálya alól, és azok nem kézbesíthetők az e rendeletben létrehozott eljárás útján, mégpedig egyrészt, ha az irat címzettjének lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye ismeretlen, másrészt pedig, ha a címzett a bírósági eljárás helye szerinti tagállamban képviselőt hatalmazott meg (lásd: Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 24. pont).

52 Nem vitatott tehát, amint a főtanácsnok az indítványának 75. pontjában kiemelte, hogy az 1393/2007 rendelet nem ír elő semmilyen más kivételt valamely bíróságon kívüli irat tagállamok közötti továbbítása módjainak alkalmazását illetően arra az esetre nézve, ha valamely kérelmező ezt az iratot az e rendeletben meghatározottaktól eltérő bármely más továbbítási módon már kézbesítette.

53 Ebből következik, hogy ilyen esetben a bíróságon kívüli irat határokon túlra történő kézbesítése az 1393/2007 rendeletben meghatározott továbbítási módon megvalósítható.

54 Másodsorban, azon eset következményeit illetően, amikor valamely kérelmező az első kézbesítést az 1393/2007 rendeletben meghatározott módon foganatosította, meg kell jegyezni, hogy e rendelet a 16. cikke értelmében vett bíróságon kívüli iratok kézbesítésére vonatkozóan különböző továbbítási módokat határoz meg kimerítő jelleggel (lásd: Alder-ítélet C-325/11, EU:C:2012:824, 32. pont).

55 Különösen e rendelet 2. cikke úgy rendelkezik, hogy bírósági iratok kézbesítése alapvetően a tagállamok által kijelölt áttevő intézmények és átvevő intézménye útján történik (Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 30. pont).

56 Továbbá maga az említett rendelet határoz meg a 2. szakaszában egyéb olyan kézbesítési módokat, mint a konzuli vagy diplomáciai úton való továbbítás, illetve a diplomáciai vagy konzuli képviselet által való kézbesítés, a postai szolgáltatások útján történő kézbesítés, vagy akár az átvevő tagállam bírósági tisztviselőjén, köztisztviselőjén vagy más illetékes személyén keresztül közvetlenül történő kézbesítés, ha bármely érdekelt személy azt kérte (Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 31. pont).

57 Ebben az összefüggésben ki kell emelni azonban egyrészt azt, hogy az 1393/2007 rendelet nem állít fel hierarchiát a rendeletben meghatározott egyes továbbítási módok közt (Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 31. pont; Plumex-ítélet, C-473/04, EU:C:2006:96, 20. pont).

58 Másrészt meg kell jegyezni, amint azt a főtanácsnok az indítványának 78. és 79. pontjában kiemelte, hogy az érintett iratok határokon túlra történő gyors továbbításának biztosítása érdekében e rendelet sem az áttevőt, sem az átvevő intézményeket, sem a diplomáciai vagy konzuli képviseleteket, sem pedig az átvevő tagállam bírósági tisztviselőit, köztisztviselőit vagy más illetékes személyét nem jogosítja fel arra, hogy a kérelmezőt valamely irat meghatározott továbbítási módokon történő kézbesítésére indító okok célszerűségét vagy relevanciáját vizsgálják.

59 E megfontolásokból az következik, hogy valamely bíróságon kívüli irat kézbesítése kapcsán a kérelmező nem csupán az 1393/2007 rendeletben meghatározott, egyik vagy másik továbbítási módot választhatja, hanem az adott ügy körülményei folytán a legcélszerűbbnek és legmegfelelőbbnek ítélt módok közül egyidejűleg vagy egymást követően akár két vagy több módot is választhat (lásd ebben az értelemben: Plumex-ítélet C-473/04, EU:C:2006:96, 21., 22. és 31. pont).

60 Következésképpen valamely bíróságon kívüli iratnak az 1393/2007 rendeletben meghatározott módok egyike útján történő kézbesítése érvényes, még akkor is, ha ezen irat első továbbítására eltérő módon került sor, mint amelyeket a rendelet meghatároz.

61 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy valamely bíróságon kívüli irat akkor is kézbesíthető az e rendeletben meghatározott módon, ha a kérelmező ezen irat első kézbesítését az említett rendeletben meg nem határozott módon, vagy pedig az e rendeletben meghatározott más továbbítási módokon foganatosította.

A negyedik kérdésről

62 A negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1393/2007 rendelet 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy e cikk alkalmazásához esetről esetre meg kell vizsgálni, hogy valamely bíróságon kívüli irat kézbesítésének van-e határon átnyúló vonatkozása, és szükséges-e a belső piac megfelelő működéséhez.

63 E tekintetben először is a határon átnyúló vonatkozást illetően elegendő arra emlékeztetni, hogy az 1393/2007 rendelet olyan intézkedés, amely az EK 61. cikk c) pontja és az EK 65. cikk értelmében pontosan a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területére tartozik (lásd ebben az értelemben: Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 53. pont).

64 Így az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy ezt a rendeletet – a hatálya alól kivett ügyek kivételével – polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából.

65 Ennélfogva, mivel valamely bírósági irat, vagy – mint a jelen ügyben – bíróságon kívüli irat továbbításának határokon átnyúló vonatkozása az 1393/2007 rendelet alkalmazhatóságának objektív feltételét képezi, azt mindig szükségképpen teljesítettnek kell tekinteni, ha az ilyen irat kézbesítése e rendelet hatálya alá tartozik, és így azt a rendeletben meghatározott kézbesítési rendszer szerint kell foganatosítani.

66 Másodszor, ami a belső piac megfelelő működését illeti, nem vitatott, amint az az 1393/2007 rendelet (2) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy ez a rendeletben felállított kézbesítési rendszer fő célja (lásd ebben az értelemben: Roda Golf & Beach Resort ítélet, C-14/08, EU:C:2009:395, 55. pont).

67 Ebben az összefüggésben, mivel a bírósági és bíróságon kívüli iratok továbbításának az említett rendeletben meghatározott valamennyi módját kifejezetten az említett cél elérése érdekében alakították ki, joggal tekinthető úgy, hogy amennyiben e módok alkalmazásának feltételei teljesülnek, ezen iratok kézbesítése szükségszerűen hozzájárul a belső piac megfelelő működéséhez.

68 Következésképpen, amint a főtanácsnok az indítványának 71. pontjában kiemelte, a belső piac megfelelő működése nem tekinthető olyan tényezőnek, amelyet minden egyes, az 1393/2007 rendeletben, és különösen a 16. cikkben meghatározott módokon történő kézbesítés előtt meg kell vizsgálni.

69 A fenti megfontolások összességére tekintettel, a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1393/2007 rendelet 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben e cikk alkalmazásának feltételei teljesülnek, nem kell esetről esetre megvizsgálni, hogy valamely bíróságon kívüli irat kézbesítésének van-e határon átnyúló vonatkozása, és szükséges-e a belső piac megfelelő működéséhez.

A költségekről

70 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e cikk szerinti „bíróságon kívüli irat” fogalma nem csupán a hatóságok vagy igazságügyi tisztviselők által készített vagy hitelesített iratokat foglalja magában, hanem az olyan magánokiratokat is, amelyek külföldi lakóhelyű vagy székhelyű címzett részére hivatalos eljárás szerint történő továbbítása a polgári jog vagy a kereskedelmi jog körébe tartozó valamely jogosultság vagy igény érvényesítéséhez, bizonyításához vagy védelméhez szükséges.**

2) **Az 1393/2007 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy valamely bíróságon kívüli irat az e rendeletben meghatározott módon akkor is kézbesíthető, ha a kérelmező ezen irat első kézbesítését az említett rendeletben meg nem határozott módon, vagy pedig az e rendeletben meghatározott más továbbítási módokon foganatosította.**

3) **Az 1393/2007/EK rendelet 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben e cikk alkalmazásának feltételei teljesülnek, nem kell esetről esetre megvizsgálni, hogy valamely bíróságon kívüli irat kézbesítésének van-e határon átnyúló vonatkozása, és szükséges-e a belső piac megfelelő működéséhez.**

Aláírások